מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לתרגל ולבדוק הבנה של מונחים מרכזיים בשירה, בשירת ימי הביניים, בסיפור הקצר ובדרמה
- לתרגל שימוש נכון במונחים בהקשרים שונים
- להתכונן לזיהוי מונחים בשאלות בגרות

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנת מונחים - שירה

1. ב – השוואה בלי מילת השוואה
2. ב – הוא הקול המדבר בשיר
3. ב – טור 1 מתחרז עם טור 3 וטור 2 עם טור 4
4. ב – שני טורים בעלי מבנה תחבירי דומה
5. ב – בדימוי יש מילת השוואה ובמטפורה אין
6. ב – חזרה על מילה בתחילת טורים רצופים

חלק ב' – התאמה: שירת ימי הביניים

1 – ה (שירה לאירועי החיים כמו יין ואהבה)
2 – ג (שירה שעוסקת בקשר בין האדם לאל)
3 – ד (שני חצאי השורה בשיר הספרדי)
4 – א (חרוז אחד שחוזר בסוף כל הבתים)
5 – ב (שתי מילים בעלות צליל דומה ומשמעות שונה)

חלק ג' – נכון או לא נכון: סיפור קצר ודרמה

1. לא נכון – מספר כל יודע אינו דמות, הוא עומד מחוץ לעלילה ויודע הכול
2. נכון – זהו תפקידה המרכזי
3. לא נכון – סיום פתוח משאיר שאלות לפרשנות הקורא
4. לא נכון – הגיבור הטרגי אינו רע, אלא טועה או בעל תכונה מוגזמת
5. נכון – זו ההגדרה המדויקת של המונח
6. לא נכון – שיחה בין דמויות נקראת דיאלוג, מונולוג הוא דיבור של דמות אחת

חלק ד' – השלמת מילים

1. דובר
2. רמיזה
3. שיא
4. היבריס
5. הוראות במה

חלק ה' – הסבירו בקצרה

1. מספר כל יודע אינו דמות בעלילה ויודע הכול, ואילו מספר מעורב הוא דמות בעלילה ויודע רק את מה שראה, שמע או חשב
2. מצב שבו הקהל יודע משהו שהדמות אינה יודעת, למשל כשהצופים מבינים סכנה שהגיבור אינו מודע לה
3. טעות או תכונה מוגזמת באופי הגיבור, שאינה רשעות, אשר מניעה את השתלשלות האסון

חלק ו' – כתיבה ועיון

1. יש לבדוק שהתלמיד בחר מונח קיים, הגדיר אותו נכון והביא דוגמה רלוונטית מיצירה שנלמדה בכיתה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הבדל ברור בין דימוי (עם מילת השוואה) למטפורה (בלי)
- הגדרה מדויקת הכוללת טעות או תכונה מוגזמת
- הסבר נכון ותמציתי של מונח דרמטי אחד

טיפים להפעלה:

- אפשר לחלק את הדף לפי תחומי תוכן ולעבוד בקבוצות, כל קבוצה על תחום אחר (שירה, ימי הביניים, סיפור, דרמה)
- מומלץ לחזור יחד על ההגדרות המדויקות לפני המעבר למטלות הפתוחות
- בגרסה לחינוך מיוחד ניתן להסתפק בפריטים שאינם מסומנים כקשים

דף תרגול: מילון מונחים בספרות

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה נלמד מילים חשובות בספרות. המילים האלה עוזרות להבין שירים, סיפורים ומחזות.

📖 מילון קטן:

דובר	הקול שמדבר בשיר, לא בהכרח המשורר
מטפורה	השוואה בלי מילת השוואה
תפנית	נקודה שבה משתנה הכיוון בשיר או בעלילה
גיבור טרגי	דמות שבגלל טעות מביאה על עצמה אסון
קתרזיס	שחרור רגשי שהצופה חש בסוף הטרגדיה
סמל	דבר מוחשי שמייצג רעיון מופשט
אירוניה	פער בין מה שנאמר למה שקורה באמת
מונולוג	דיבור ארוך של דמות אחת

1 חלק א' – הבנת מונחים - שירה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איך קוראים להשוואה בלי המילה 'כמו'?

א) השוואה עם מילת השוואה ב) השוואה בלי מילת השוואה ג) חזרה על מילה ד) חרוז בסוף שורה

2. מי 'מדבר' בתוך השיר?

א) הוא תמיד המשורר עצמו ב) הוא הקול המדבר בשיר ג) הוא הנמען של השיר ד) הוא קורא השיר

3. איך נראית חריזה שבה שורה 1 מתחברת לשורה 3?

א) כל טור מתחרז עם הטור שאחריו ב) טור 1 מתחרז עם טור 3 וטור 2 עם טור 4

ג) כל הטורים מתחרזים זה עם זה ד) אין חריזה כלל

4. מה קורה כששתי שורות בנויות באותה צורה?

א) חזרה על צליל אחד ב) שני טורים בעלי מבנה תחבירי דומה ג) שיר ללא משקל ד) דימוי כפול

5. מתי משתמשים במילה 'כמו'?

א) אין הבדל ב) בדימוי יש מילת השוואה ובמטפורה אין ג) במטפורה יש חריזה

ד) דימוי מופיע רק בפרוזה

6. מה קורה כשאותה מילה חוזרת בתחילת כמה שורות?

א) חריזה פנימית ב) חזרה על מילה בתחילת טורים רצופים ג) ניגוד בין שני דברים ד) משקל כמותי

2 חלק ב' – התאמה: שירת ימי הביניים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. שירת חול	___	**א.** חרוז אחד שחוזר בסוף כל הבתים

2. שירת קודש (פיוט)	___	**ב.** שתי מילים בעלות צליל דומה ומשמעות שונה
3. דלת וסוגר	___	**ג.** שירה שעוסקת בקשר בין האדם לאל
4. חרוז מבריח	___	**ד.** שני חצאי השורה בשיר הספרדי
5. צימוד	___	**ה.** שירה לאירועי החיים כמו יין ואהבה

3 חלק ג' – נכון או לא נכון: סיפור קצר ודרמה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	מספר כל יודע הוא תמיד דמות בתוך העלילה.	☐	☐
2	אקספוזיציה מציגה את הרקע, הדמויות והזמן לפני שהעלילה מסתבכת.	☐	☐
3	סיום פתוח פותר את כל השאלות שהעלילה מעלה.	☐	☐
4	גיבור טרגי הוא דמות רעה ביסודה.	☐	☐
5	קתרזיס הוא השחרור הרגשי שהצופה חש בסוף הטרגדיה.	☐	☐
6	מונולוג הוא שיחה בין שתי דמויות או יותר.	☐	☐

4 חלק ד' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. ה_____ הוא הקול המדבר בשיר, ואינו בהכרח המשורר עצמו.

2. ה_____ היא התייחסות קצרה בשיר לטקסט, לדמות או לאירוע מוכרים.

3. ה_____ הוא נקודת המתח הגבוהה ביותר בעלילה, שאחריה מגיעה ההתרה.

4. ה_____ היא יהירות וגאווה מופרזת שמביאה לעונש בטרגדיה היוונית.

5. ה_____ הן הערות המחזאי המתארות תפאורה, תנועה וטון דיבור על הבמה.

5 חלק ה' – הסבירו בקצרה

ענו בקצרה.

1. מהו ההבדל בין מספר כל יודע למספר מעורב?

2. מהי אירוניה דרמטית? תנו דוגמה כללית.

3. מהו חטא טרגי (המרטיה)?

6 חלק ו' – כתיבה ועיון

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו מונח אחד מתוך הדף (למשל סמל, מוטיב, תפנית או אירוניה) והסבירו כיצד הוא יכול לבוא לידי ביטוי ביצירה שלמדתם, עם דוגמה מתאימה.

כרטיס יציאה

מהי מטפורה, ובמה היא שונה מדימוי?

מהו גיבור טרגי ומהו החטא הטרגי שלו?

תנו דוגמה למונח אחד מתחום הדרמה והסבירו אותו במשפט אחד

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀